

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravištvu „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopolnjuje do odpovedi. — Udje „Katoliškega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroska cesta št. 5, — Rokopisi se ne vračajo. — Upravištvu: Koroska cesta št. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije, za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede jutraj. — Ne zaprete reklamacije so poštnine proste.

Možje, mladeniči!

Vsled nečuvenga psovovanja nasprotnikov, ki žalijo naše mladeniče, češ, da so posvinjili šolo v St. Jurju ob juž. žel., se vrši v nedeljo, dne 20. novembra t. l.

velik odporni shod v Celju,

ob pol 11. uri, hotel „Pri belem volu“.

Možje in mladeniči! Komur je čast naše mladine pri srcu, se bo v nedeljo udeležil zborovanja v Celju. Z mnogobrojnim obiskom moramo dati nasprotnikom glasen odgovor na njih sramotenje.

Vse na noge!

Dne 20. t. m. v Celje!

V Celje!

V nedeljo, dne 20. novembra t. l. se vrši v Celju ob 11. uri v hotelu „Beli vol“ velik odporni zborovanje. Zakaj je treba odpora? Štajerska učiteljska zveza, v kateri se po bratski objemajo nemški in slovenski liberalni učitelji, je navalila na naše mladeniče veliko in hudo razžaljenje. Razposlala je letak, ki bi naj služil nemško-slovenskim liberalnim učiteljem kot kašipot v rovanju proti slovenski obstrukciji, in v tem letaku se govori o naših mladeničih kakor o svinjah. Letak namreč pravi:

„Die Landwirtschaftsschule in St. Georgen a. S. ist leider schon erledigt, ja noch mehr, die slovenischen Jünglinge haben diese neuerrichtete Schule bereits versaut. (Kmetijska šola v St. Jurju ob J. žel. je žalibog že rešena, da še več, slovenski mladeniči so to novoustanovljeno šolo že posvinjili.)

Tako govori deželna zveza nemško-liberalnih učiteljev v svojem najnovejšem letaku o naših mladeničih. Kraj, kamor oni stopijo, posvinjijo! To je nezaslišano, kruto razžaljenje naših mladeničev. Tako ne pišejo in govorijo niti štajercijanci niti rdečkarji o slovenski mladini. Slabo znamenje bi bilo, ako bi se proti takim žalitvam ne vzdignil ves narod.

PODLISTEK.

Naše jeruzalemsko romanje.

(Dolje.)

Na Oljski gori imajo Rusi in Nemci svojo cerkev s silno visokima stolpoma. Drugače je Oljska gora precej pusta, kamenje je večinoma kredin vapnenec, najlepši kras so ji pač veličastne oljke, po katerih je dobila tudi svoje ime. Omeniti je še samostan karmeličank s cerkvijo, v velikem križnem hodniku je na ploščah v 32 raznih jezikih napisan Očenaš. Misli se namreč, da je tudi tisti kraj, kjer je učil Gospod moliti Očenaš. Sedaj so vzdali že tudi ploščo s slovenskim Očenašem, katero smo bili že seboj pripeljali.

Globoko ginjeni in polni najresnejših občutkov smo se v hudi vročini vrnili v mesto ter si med potom še ogledali cerkev sv. Ane, kjer se je rodila Devica Marija; blizu nje je tudi ribnik Betezda, kjer je ozdravil Zveličar 38letnega bolnika. Zraven cerkve je samostan francoskih belih očetov, kjer si je vredno ogledati biblični muzej, to je zbirko starinskih predmetov, ki se omenjajo v sv. pismu.

7. Sijon.

Kar je bil za stari Rim Kapitol, to je bil za Jeruzalem Sijon. Tako se imenuje grič na jugovzhodni strani Jeruzalema, ravno nad cesto, po kateri smo šli od kolodvora v Jeruzalem. Kralj David je vzel sijonsko trdnjavo Jebuzejem ter je potem prebival ondi. S početka je bila tukaj tudi skrinja zaveze, zato je bil Sijon Judam svet kraj. Ko je kralj Salomon na današnjem tempelskem trgu od Sijona proti vzhodu pozidal veličasten tempel, je prešlo ime Sijon na ta kraj, in zato velja ime Sijon kot prebivališče božje, večkrat pomeni Sijon celo mesto Jeruzalem kot njegova najodličnejši, najsvetejši del. Prvotno in v pravem

Kakor en mož mora odbiti to najnovejšo surovost naših nasprotnikov. Slovenskih mladeničev ne damo nikoli in nikdar psovati s svinjami. Njihova čast in njihovo ime sta celemu narodu sveta.

Kmečka zveza priredi v nedeljo odporni zborovanje v Celju, da damo duška svojemu ogorčenju nad neprimerno žalitvijo. Možje in mladeniči, pridite v trumah v Celje, da bo shod, ki velja časti naše moške mladine, tem veličastnejši! Na noge! Na plan!

Šola na kmetih.

(Izven uredništva.)

Naša ljudsko-šolska postava ne dela razločka med šolo na kmetih in med šolo v mestih in trgih. Kar je morda ugodno v mestih, ni primerno povsod na deželi. Otrok v mestih hiti opoldne iz šole h kosilu in je ob določenem času zopet v šoli, poživljen s toplo hrano. Tudi otroka v mestu ne rabijo stariši za razna opravila kakor na kmetih. Tu je edino primeren poldnevni pouk zlasti v visokih planinskih, goratih krajih. Otroci imajo po eno uro in še več do šole. Pogrešajo večinoma poldnevne tople hrane. Le malo je šol, kjer bi dobivali gorke jedi opoldne v šolski kuhinji. Zjutraj se otroku mudi, da zavžije komaj malo kuhe. Ko pride proti večeru domov, čaka ga navadno prestana jed od poldne. Zato grajajo zdravniki celodnevni šolski pouk, ker zaostajajo otroci v telesnem razvitku v oni nežni dobi, ko jim je topla hrana opoldne potrebna, da se krepki telo, raste in se razvija.

Kdo bi dvomil, da pri takih okoliščinah ne more otrok rabiti dovolj dušnih zmognosti ter celi dan pazljivo slediti pouku? Popoldne je za pouk skoro nezmožen. Kakor uči skušnjava na Kranjskem in Primorskem, kjer je na kmetih večinoma poldnevni pouk, dosežejo skrbni vzgojitelji tudi pri poldnevem pouku iste, ali celo boljše uspehe. Seveda mora biti redni šolski pouk. Tudi poletno oproščanje ni koristno, ker zaostaja otrok v rednem šolskem pouku. Naša zahteva bodi: Krajša šolska doba, redni šolski obisk, in boljši bodo učni uspehi, manjši stroški za šolo. Da otroci ne zanemarijo nadaljne šole, naj se vpelje ponašljiva šola, katera se pečajskme-

pomenu je pa Sijon, kakor smo rekli, le jugovzhodni grič. Pa tudi za nas kristjane in za Turke je Sijon svet kraj.

Bilo je v nedeljo, na praznik Marijinega imena, ko smo se romarji vseh skupin zopet zbrali v Marijini cerkvi na Sijonu. V veličastni procesiji so se ob 7. uri od cerkve katoliškega patrijarha začeli pomikati naši romarji proti Sijonu, nekaj pa nas je bilo tisto jutro v Betlehemu in smo se vrnili šele pozneje v Jeruzalem in šli za našimi romarji na Sijon. Naš duh, voditelj, ljubljanski knezoškof, je vzel seboj v Jeruzalem mladega bogoslovca, ki ga je posvetil v Jeruzalemu za mašnika in je to nedeljo v Marijini cerkvi pel novo sv. mašo. Slavnostni govor je imel tajnik glavnega odbora, Janez Kalan. Njegov govor čitatelji lahko berejo v zadnjem „Bogoljubu“. Jako ganljivo je bilo, da je škof ob strani na svojem prestolu sosaševal z novomašnikom po starokrščanski navadi. Knezoškof je praznoval ta dan trinaestletnico svojega škofovanja. Po sv. opravi smo si ogledali sijonska svetišča. Pred vsem je zanimiva nova Marijina cerkev. L. 1898. je bil sedanji nemški cesar Vilhelm II. v Jeruzalemu in je pridobil od Turkov tisti prostor, kjer je po izročilu umrla Marija. Cesar, dasi luteran, je podaril ta svet nemškemu katoličanom, ki so z veliko vnemo začeli zbirati milodarov in leta 1901 začeli zidati cerkev, ki je bila letos v majniku slovesno posvečena. Cerkev je res krasna stavba iz samega tesanega kamenja v romanskem slogu v obliki rotunde. Zraven cerkve je lep samostan beuronskih benediktincev. Na južni strani cerkve je za nas kristjane preznamenito svetišče, za pravo prva in najstarejša cerkev nove zaveze, t. j. Coenaculum (izgov. Cenakulum), hiša zadnje večerje, kjer je tudi sveti Duh prišel nad apostole. Krasna gotična dvorana je del nekdanje cerkve. V severno steno vzdign kamen označuje prostor, kjer je sedel Zveličar pri zadnji večerji. Žalibog je to častljivo svetišče popolnoma v

tijstvom. Tako se bode mladini priljubilo delo na domu, ker so se ga kot otroci priučili že v šolski dobi in se ga bodo po dovršenem šolskem pouku poprijeli s tem večjim veseljem.

Kolikéga pomena bo za kmeta poldnevni pouk, ako se ohrani mladina na rodni zemlji, katero je z ljubeznijo obdelovala že iz mladih dni!

Kjer otroci po dovršeni šletni šolski dobi zanamarijo nadaljno izobrazbo, z 20. letom znajo komaj še podpisati svoje ime in za silo brati. Ker se niso navadili dela v mladosti, izgube veselje do rodne zemlje ter hite v mesta in tovarne. Kmet pa išče delavcev, ker mu delo zastaja.

Te neznosne razmere privedle so tudi koroski deželni zbor do tega, da je obrnil svojo pozornost na preosnovo ljudsko-šolskega zakona. Name-rava se določiti šestletni šolski obisk, štiriletna obvezna nadaljevalna šola, kjer zahtevajo razmere, naj se vpelje poldnevni pouk.

V istem smislu se namerava spremeniti šolska postava tudi v drugih deželnih zbora, da bo v korist kmetu. Ni dvoma, da bodo poslanci S. K. Z., ki poznajo potrebe kmečkih volilcev, zastavili vse sile za preosnovo ljudsko-šolske postave na Štajerskem. To bode v veliko olajšavo neznosnih šolskih bremen, katera morajo nositi občine, kmetom pa v zdatno pomoč.

Politični ogled.

— Drž. zbor bo sklican, če se bodo češko-nemška pogajanja izjalovila, med 22. in 24. nov.; če bi se pa v Pragi v zadnjem trenutku posrečilo doseči sporazum med obema narodnostnima strankama, bo treba dati češkemu deželnemu zboru še nekaj dni na razpolago, da odobri v posameznih komisijah sklenjene pravne predloge. Na ta način se lahko zavleče sklicanje prve seje državnega zbora do 29. novembra.

— Delegacije bodo še ta teden skončale svoje delovanje. Pri zunanjem ministristvu so glasovali vsi delegatje Slovanske Jednote proti postavki, le Ploj je glasoval za in s tem odobril zopet vse krivice in zapostavljanja, ki se godijo avstrijskim Slovanom. Na njegovim postopanjem se zgražajo sedaj vsi, liberalci

turških rokah in le s težavo dobijo kristjani dovoljenje, da smejo notri. Turki so namreč prepričani, da je tam spodaj Davidov grob, to je pa za nje zelo svet kraj. Nekdaj je bilo to svetišče last franciškancov, a leta 1547. so jih Turki popolnoma pregnali od tod, in sedaj so Turki tako zagrizeni na ta prostor, da bi le po kaki veliki vojski pri sklepanju miru jih bilo mogoče prisiliti, da dajo tukaj kaj pravice tudi kristjanom. Četudi kristjane puste notri, ne smejo kazati nikakšnega verskega krščanskega znamenja. Mi smo stoji in pokriti zmolihi Očenaš in Zdravo-Marijo. Pred leti je neka bogata kneginja podkupila stražarje, da bi neki italijanski škof smel notri natihome maševati. Škof je pa menda mislil, da maša ne bo veljala, če ne nastopi v celi paradi, pa se je tako dolgo sukal notri, da je zvohal za to neki turški deček, ki ni dobil bakšiša. Hitro je obvestil dervise, to je turške menihe, ki so kakor besni pridrvili v svetišče, in škof je s svojim spremstvom komaj odnesel živo glavo.

Razen tega je na Sijonu omeniti cerkev sv. Jakoba starejšega, ki stoji na mestu, kjer je kralj Herod Agripa I. dal sv. Jakoba obglaviti. Cerkev je sedaj v armenskih rokah. Blizu je armenski ženski samostan, ki stoji na mestu, kjer je stala nekdanja hiša velikega duhovnika Ana. Tu se kaže v kapelici mesto, kjer je Ana zaslila Kristusa. Armenci so bili jako prijazni nasproti nam, pri cerkvenih vratih je stal duhovnik in škropil z neko lepo dišečo vodo naše svetinje, ki smo jih nosili seboj. Skoda, da nismo znali njihovega jezika, bi se lahko domenili, da smo mi Slovenci ravno tako tlačeni in prezirani siromaki, kakor Armenci na Turškem, samo, da imajo oni bogatih ljudi, ki so zavedni in odločni Armenci, pri nas pa se skoro vse potuji, ko se z bogati za našimi žulji. Ne daleč od Anove hiše je stala Kajfova hiša. Tako je torej Sijon v tesni zvezi s trpljenjem našega Gosпода in z visokimi skrivnostmi naše sv. vere.

in neliberalci in nihče več ne dvomi, da je popolnoma v službi vlade. Pri razpravi o Bosni in Hercegovini se je oglasil zopet naš voditelj dr. Šustersič ter bical postopanje ministra Buriana, ki je hotel pred dvema letoma prodati kmete osteruški židovski banki. Predlagal je resolucijo, v kateri se izreka Burianu radi njegovega postopanja proti bosanskim kmetom nezaupnica. Liberalci sami poročajo, da bosta Ploj in Baljak glasovala proti nezaupnici. To pa bi presegalo že vse meje ter bi moralo vendar izzvati kmete v ormoško-ptujskem okraju na odločen odpor.

— **Ogrski katoličani.** V Budimpešti je bil v nedeljo otvoren shod ogrskih katoličanov, ki je trajal 3 dni. Shod je otvoril grof Emil Szegényi. V svojem pozdravnem govoru je omenil novodobne struje, ki so nevarne za cerkev, vero in domovino. Na mladino se je obrnil s prošnjo, naj se bojuje proti tem strujam. Sedmograški škof grof Majlath je predlagal, da izrazi shod katoličanov svojo ogorčenost nad govorom rimskega župana juda Nathana nasproti papežu. Ta predlog je bil soglasno sprejet.

— **Bosenski dež. zbor.** Dne 7. t. m. je bil sklican bosenski deželni zbor. Na dnevnem redu je bilo zelo važno vprašanje, namreč kmečko odveza. Srbski in hrvaški poslanci, ki so po večini zastopniki malih kmetov in najemnikov, so za obligatno ali prisilno kmečko odvezo, vlada in mohamedanski poslanci, ki zastopajo turške veleposestnike (bege), so pa za takozvano fakultativno odvezo, ki obstoja v tem, da je popolnoma na prosto dano, ali se hoče najemnik od veleposestnika odkupiti ali mu pa kot najemnik naprej služiti. V slučaju, da se dogovori najemnik z veleposestnikom, da mu odstopi kos zemlje, se obrne najemnik do urada v Sarajevu, da izplača turškemu begu odkupnino. To odkupnino pa mora najemnik državi v obroklu v 30 do 40 letih odplačati. Tako bi prišlo polagoma do osamosvojitve dosedanjih turških najemnikov. Prisilna odveza pa obstoja v tem, da država prisili turške bege naenkrat, da odstopijo vsakemu najemniku kos zemlje, za kar jih država v denarju odškoduje. Seveda bi v tem slučaju ravno tako v posameznih odplačilih vrnilo to odškodnino državi. Kakor smo omenili, je vlada za fakultativno odvezo in utemeljuje to svoje naziranje s tem, češ, da pomeni prisilna odveza izganjanje turških begov iz Bosne, kar bi pospešilo izseljevanje Turkov iz Bosne na Turško.

Razne novice.

Iz šole. Pri Sv. Juriju v Slov. gor. je razpisano na tamošnji petrazrednici mesto učiteljice. Šola je v II. krajevnem razredu. Prošnje do 10. dec. na tamošnji krajni šolski svet.

Iz pošte. Poštni oficijant Adalbert Koser v Mariboru je imenovan poštним asistentom in prestavljen v Celje. Poštni oficijant Stefan Bele v Gradcu je premeščen v Zidani most kot poštni asistent. Poštna pomožna uradnica Cecilija Planker je imenovana za poštno ekspedientinjo na pošti v Laporju.

Pod Hohenburgerjem. Za predsednika deželnega sodišča v Ljubljani je imenovan Nemeč Elsner, ker je šel dosedanj deželni sodnik predsednik Levičnik v pokoj. To imenovanje pomeni izzivanje celega slovenskega naroda. V prvi vrsti pa so tega krivi naši liberalci vsled njihove neumne politike. Kadarkoli se je šlo za odločen naslov na sedanjo vlado, ni storila Zveza južnih Slovanov svojih dolžnosti. Slovensko uradništvo je po veliki večini v taboru liberalnih strank, ki pa zanj nočejo skrbeti.

8. Izlet v Betlehem.

V Betlehem nismo šli vsi romarji skupaj, ampak v različnih skupinah. Mi smo šli v soboto popoldne pred praznikom Marijinega imena. V Betlehem gremo po tisti cesti, po kateri smo prišli od kolodvora v Jeruzalem, a mesto da bi krenili na desno na kolodvor, gremo naprej proti jugu. Na levi nas pozdravlja ljubka Oljska gora. Široka, pa slabo nadelana cesta se polagoma vzdiguje. Turku se zdi nepotrebna reč, dovažati na cesto kamenje. Cesta od Jeruzalema proti Betlehemu in dalje proti Hebronu je prastara, po njej sta gotovo hodila Jožef in Marija, ko sta šla v Betlehem k popisovanju. Če greš iz Jeruzalema peš v Betlehem, potrebuješ kaki dve uri. Nekako v sredini poti stoji na levo velik grški samostan Mar Eljas; pri samostanu je studenec, kjer je sv. družina pila, odtod je lep razgled, na jugu se vidi že Betlehem, na severu Jeruzalem, na vzhodu vidimo v daljavi v večernem soncu Moabske gore onstran Jordana in Mrtvega morja, ki se tudi vidi iz ene točke. Kmalu za tem samostanom krenemo malo na desno in se oglasi pri usmiljenih bratih, ki nas z veseljem sprejmejo in ponudijo čašico domačega vina. A nam se mudi, poslovimo se od prijaznih samaritancev krščanskega usmiljenja in hitimo naprej. Ob desni vidimo tik ceste malo mošejo, grob Rahele, žene očaka Jakoba, matere Benjaminove, ki je tukaj na porodu umrla. Še nekaj minut, pa smo v Betlehemu.

Ze se je mračilo, ko so naše kočije ropotale po nerodnem betlehemskega tlaku ter obstale, ker zaradi ozkih ulic niso mogle naprej. Proti večeru sta utegnili priti v Betlehem tudi Jožef in Marija, pa nista našla prenočišča, morala sta iti venkaj v pastirsko votlino. Nas je pa ravno tam prijazno sprejel pod svojo gostoljubno streho frančiškanski samostan. Hitro smo nakupili po trgovinah še nekaj spominkov, da jih posvetimo v votlini rojstva Zveličarjeva, potem nas je

* **Slov. fantje** posvinjili kmetijsko šolo v St. Juriju ob juž. žel. "Narodni Dnevnik" hoče na nemški „Lehrerbund“ odvaliti odgovornost za letak, v katerem se na gori navedeni način grdi naše mladeniče; toda to je liberalna ovinkarija, ker imamo dokaz v rokah, da ta letak liberalno učiteljstvo med seboj razširja; neki med liberalci ugleden učitelj iz Savinjske doline havzira z njim celo iz kraja v kraj. Sploh pa slovensko učiteljsko društvo ne sme več sodelovati pri „Lehrerbundu“, ki razširja take podlosti. Mladeniči, dne 20. t. m. vsi v Celje, da javno protestirajo zoper najnovejšo liberalno nesramnost in varujejo svojo čast!

* **Shod v Celju.** Za nedeljski shod vlada povsod veliko zanimanje. Od vseh strani izvevmo, da bodo možje in mladeniči poromali v Celje, da se zahvalijo Učiteljski zvezi na spošodben način za „svinje“. Opozorjamo, da se začne shod ob 11. uri v hotelu Terček (Beli vol). Vse kaže, da bo postal nedeljski shod velikansko znamenje mladeniške zavednosti. Mi gremo v Celje! To je klic za nedeljo!

* **Lep učitelj.** V goriški „Soči“ je napisal nek uč. čl. članek, ki jasno kaže, kako daleč so že zabredli nekateri liberalni učitelji. Tem ljudem na svetu ni nič več sveto. Sveta jim ni vera ljudstva, med katerim živijo, sveti jim niso cerkveni obredi, sploh ničesar. Z najsmrdljivejšo gnojnico oblivajo ves duhovski stan, ne izvzemši najvišje cerkvene dostojanstvenike. Da se naši čitatelji prepričajo, kake vrste duševni proizvodi so bili stlačeni v imenovani članek, navedemo jim tu le eno mesto iz njega, kjer se hujša ljudstvo na poboj duhovnikov: „Toda vaj bo treba, ker odvalil se je prost Slovenec noža in puške. Davno je že, ko je v sili in stiski pograbil za bojno orožje. (Kmečki punči.) Zadnjič je nabil, da bi se rešil grofovskih in farskih pijavk, naperil je svoje orožje v opravičeni jezi proti samostanom in farovžem, ki so v zvezi z vlado in velikaši odirali do kosti ubogo kmečko paro, prav tako, kakor se še sedaj godi to v neki deželi...“ — To se glasi naravnost kot poziv na revolucijo prav po vzoru najhujših portugalskih prekućuhov. In ljudem s takimi nazori je izročena naša deca! Ni li potem opravičen naš boj proti liberalnemu učiteljstvu?

* **Draginja mesa.** Liberalci in socialni demokrati povdarjajo pri svoji zahtevi, da se odprejo meje za neoviran uvoz živine in mesa, najbolj to, da je zdravje našega ljudstva vsled nezadostne preskrbe z mesom v resni nevarnosti. V resnici pa je dosedaj poraba mesa pri nas še vedno rastla, tako, da že z ozirom na to okolnost odpade njihova „skrb za ljudsko zdravje“. Nadalje pa se tudi množijo glasovi, ki trdijo, da postaja poraba mesa pri nas, posebno v naših velikih mestih, že večja, kakor je potrebno za ohranitev ljudskega zdravja. V tem smislu piše tudi v nekem listu zelo ugleden zdravnik dr. Fassbender. Pravi, da je večina žledolnih in črevesnih boleznih posledica prevelikega uživanja mesa. Ako bi se z močmi, ki se porabljajo v skrbi za brezsmiseln uvoz prevelike množice mesa, modro varčevalo, bi to ne služilo le za zdravje, temveč tudi za ožlahtenje človeka v telesnem in duševnem oziru. Na to sodbo uglednega zdravnika se lahko vsakega agitatorja opozori, ki hoče ščuvati ljudstvo s trditvijo, da se naši kmečki poslanci igrajo z ljudskim zdravjem, ako se upirajo odprtju mej za uvoz živine in mesa.

* **Vinske cene.** Zveza avstrijskih vinotrtčev je sklenila, da se vsled letošnje slabe vinske trgatve povišajo cene vsem vinskim pridelkom za 30 odstotkov.

* **Naraščanje živinskih cen** v letih 1900 do 1910 v Argentini. Nek ameriški list piše: „Brezupnost, dobiti ceneje meso za Združene države s posredova-

njem Argentine, je očitna, ako pomislimo, kako naraščajo cene goveje živine. Zadnjih 10 let so se povzdale cene za 50 odstotkov.“ Torej tudi v Ameriki je živina vedno dražja. Kako naj dobimo potem od tam meso tako po ceni?

* **Kolka proste** se vloge na preskuševališča za živila, v katerih se zahteva preiskava živil, ne glede, ali je živilo proizvod proizvajalca samega ali katere druge osebe; tako je odločilo finančno ministrstvo v nekem posebnem slučaju.

* **Milejše postopanje** pri izterjevanju davkov. Finančno ministrstvo je vsled vednih pritožb o neprimerno visokih stroških pri sodnijskih rubežih sklenilo napraviti v tem oziru več olajšav. Zemljiško-knjižna zagotovitev dolgov na davkih in iztirjatev teh dolgov potom realne eksekucije (izvršila v nepremičnino) se bo izvršila navadno šele tedaj, ako bi bilo izvršilo na nepremičnine neuspešno. Zemljiško-knjižna zagotovitev oziroma izvršilo pri zaostankih do zneska 5 K praviloma sploh ne bo nastopilo, pri zaostankih v znesku od 5 do 60 K šele po preteku enega leta od časa, ko so zaostanki zapadli. Končno se bo pri zaostankih do zneska 60 K sodnijska vgotovba stroškov (izvzemši postavne kolkovne pristojbine in resnične izdatke) sploh opustila, pri zaostankih v znesku od 60 do 150 K se bo predlagalo, da se sodnijsko vgotovi samo polovica, in šele pri zaostankih v znesku nad 150 K, naj se sodnijsko vgotovi celi znesek odpadlih stroškov. S temi odredbami bo zlasti manjšim davkoplačevalcem mnogo pomagano.

* **Naša organizacija.** Zadnje nedeljo je priredila naša organizacija zopet celo vrsto poučnih shodov in veselje in sicer: v Hočah, v Slov. Bistrici, v St. Ilju v Slov. gor., v St. Lenartu pri Vel. Nedelji, G. Radgoni in Radgoni. Poročila prinašamo med dopisi iz raznih krajev.

* **Za nadzorstva** posojilnic. O priliki revizij se je splošno dognalo, da pri večini zadrug nadzorstvo ne posluje. Vzrok temu nedostatku je skoro povsod dejstvo, da člani nadzorstva ne poznajo svojih dolžnosti in ne znajo izvrševati svojega posla. Ker je pa neobhodno potrebno, da se tudi nadzorstvo pritegne k delovanju, zato moramo skrbeti za to, da dobi nadzorstvo potreben pouk. V to svrhu se priredi dne 23. in 24. novembra 1910 tečaj za nadzorstvo v Celju v hotelu „Beli vol“. Začetek tečaja je dne 23. novembra 1910 ob 10. uri popoldne. Konec tečaja je dne 24. nov. 1910 ob 4. uri popoldne. Vspored: 1. Dolžnost nadzorstva v smislu določil zakona, pravil in poslovnika. 2. O obnih zbiorih, sejah nadzorstva in sestavi zapisnikov. 3. Kako naj pregleduje nadzorstvo knjigovodstvo in poslovanje zadrug (na podlagi izdelanih formularjev, katere dobi vsak udeleženec v roke). V sredo, dne 23. novembra ob 8. uri zvečer zabavni večer pri „Belem volu“.

* **Zimski tečaj** na gospodinjstvi šoli v Teharjih se začne dne 1. decembra 1910 in traja do 1. maja 1911. Gojenke učujejo po 35 K na mesec za pouk in vso oskrbo. Dekleta, ki se hočejo udeležiti tečaja, naj se prijavijo pisмено ali osebno vodstvu gospodinjstve šole na Teharjih, pošta Store. Gojenke se učijo kuhanja, šivanja, ravnanja s perilom in drugih gospodinskih del v hiši in v ljevu.

* **Dobavni razpis.** Vojna uprava kupi po trgovskem običaju za Gradec 800 stotov rži, 2000 stotov ovsa; za Maribor 900 stotov pšenice, 3200 stotov rži in 1400 stotov ovsa; za Celovec 900 stotov rži, 1500 stotov ovsa; za Beljak 600 stotov rži; za Ljubljano 2000 stotov ovsa; za Trst 500 stotov ovsa. Tozadevna zagotovljena obravnava se bo vršila dne 22. novembra t. l. pri c. in kr. intendanci 3. voja v Gradcu. Kolekovane ponudbe mora dobiti c. in kr. intendantca 3.

povabil samostanski zvon k večerji. V prostrani obednici smo zagledali velikansko sliko našega cesarja, ki je storil betlehemskega frančiškana veliko dobroga; v srečo se nam je vzbudil ponos, da smo Avstrijci, pa tudi čustvo hvalečnosti do radodarnega vladarja. Zdelo se nam je, da je sveti božični večer. Šli smo na ravno streho, gledali na mesto, po katerem so brlele lučice; in pa na okolico — tja doli proti jugozapadu, kjer so pastirji tisto čudovito noč bedeli pri svojih čredah. Na nebu so migljale zvezdice, ki so nekaj gledale skrivnost, ki se je vršila tu, kjer mi stojimo. — — —

Komaj smo zatisnili oči, že nas je zbudil samostanski vrtar, vstati je trebalo, zakaj točno o polnoči smo začeli maševati. Torej smo imeli tudi polnočnico v Betlehemu! Stopila so nam pred oči otroška leta; kolikokrat smo gledali doma božične jaslice, in sedaj nas je — nevredne — pripeljala zvezda božje previdnosti, kakor nekaj tri modre, na kraj, kjer so stale prave jaslice. Čez nekoliko stopnic stopimo v votlino. Tu zapazimo v dolbini majhen oltarček, pod njim marmorno ploščo in na njej srebrno zvezdo z napisom: Hic de virgine Maria Jesus Christus natus est — Tukaj je bil od Device Marije rojen Jezus Kristus. Velepomisljiv napis! Tukaj je tedaj začetek naše sv. vere, krščanske omike in svobode. Poleg svetega groba in Kalvarije je pač to najsvetiji kraj na zemlji. Čitatelji naj se ne čudijo, da govorimo tukaj o votlini, v kateri je bil rojen Zveličar. Mi smo navajeni misliti na „Stalico“, toda v Palestini je mnogo takih votlin, ki služijo ob slabem vremenu živini za hlev. V betlehemske votline nas zanimajo najbolj naslednja svetišča: Kraj, kjer je bil rojen Zveličar, tukaj se nikoli ne mašuje; kraj, kjer so stale jaslice in kjer so se trije Modri poklonili Zveličarju sveta.

Ne pozabimo še svojega rojaka, če ne po narodnosti, pa po domovini, ki je tukaj spokorno preživel zadnjih 34 let svojega življenja, tukaj molil in u-

mrl, bil tukaj pokopan. To je sv. Jeronim. Njegovo truplo je prepeljano v Rim in počiva sedaj v cerkvi Marije Velike, a tudi v betlehemske votlini ima še svojo kapelico. Nad votlino se vzdiguje velikanska cerkev, ki jo je pozidal že cesar Konstantin leta 330. in je ostala še do današnjega dne. 40 velikanskih stebrov iz celega kamena (monoliti) jo deli v pet ladij, žalibog so prednji del Grki zazidali s povprečnim zidom in tako grdo pokvarili veličastno stavbo. Sploh se dan. Grki ne morejo niti blizu primerjati s svojimi očeti, starimi Grki, ki so imeli fini čut za lepoto in umetnost. Kakor cerkev sv. groba v Jeruzalemu in betlehemske cerkev, tako so Grki skazili tudi pristen nauk svojih očetov, in to jih ravno loči od nas kot razkolnike. Žalostno je to poglavje! V Betlehemu so bila naša srca polna božičnega veselja, le eno nas je žalilo. Ko smo opravljali v votlini rojstva najsvetejšo daritev, je stal blizu oltarja turški vojak z nabito puško in nasajenim bajonetom, in v zgornji cerkvi zopet eden. Čemu to? Leta 1873. so na samo božično noč napadli Grki z orožjem frančiškane, in od tega časa mora stali turški vojak tu ter paziti, da si kristjani sami med seboj ne skočijo v las. In to na kraju, kjer se je rodil „knez miru“, kjer so peli angeli: „Mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje!“

Pa tudi ta turški vojak nas ne moti veliko v našem dušnem veselju. Obnašal se je resno in dostojno, veliko lepše kakor nekateri naši častniki, ki pridejo ob gotovih prihkih za parado v cerkev. In naposled, kako je prišlo do tega, da je bil rojen Zveličar v Betlehemu, in ne gori v Nazaretu? Na povelje rimskega, paganskega cesarja sta šla Jožef in Marija v „Davidovo mesto“ k popisovanju pred rimskega uradnika. Kakor nekaj, slično je sedaj — Betlehem pod tujo oblastjo.

(Konec prihodnj.)